

AZ ÉLET CSÁSZÁRAI

"Mi van kufika? Sok volt a mentes víz, azért ásítasz?" - A Szlengblog nyomában

Tokod, Pest, London, diszkó, terem. Odabasz. Nyelvész Józsi szlengszótára 2008 óta szedi áldozatait, az oldal népszerűsége azóta is napról napra növekszik, sokaknak napi olvasmány. A szerző a szlengszavak gyűjteményén túl, sajátos példamondatain keresztül tárja elénk szórakoztató univerzumát. A Szlengblog több mint szótár. „A magyar nyelv (és kultúra) blogja, alulnézetből”.

Stefkovic Ádám | 2010. augusztus 13.

Hogy ki az a kufika és mit csinál, aki ásít? A [Szlengblogon](#) megtudhatjuk. 2008 őszén indította útjára Nebehaj Viktor – alias Nyelvész Józsi – a blog.hu-n szlengszótárát, a Szlengblogot. Az oldal ismertsége és népszerűsége villámgyorsan nőtt, 2009 végére egymillió fölötti látogatót, masszív rajongótábort, és egy Goldenblog győzelmet tudhatott maga mögött a szerző. Az érdeklődés azóta sem lankad, Viktor nemrég adta ki Szlengblog című könyvét. De miért is olyan raj Gyulabá meg a többi mágus?

Ki az a Nyelvész Józsi?

Erre a kérdésre egészen 2010 márciusáig szinte senki nem tudta volna a választ. Nyelvész Józsi teljes anonimitásban folytatta tevékenységét, majd úgy döntött, [felfedi inkognitóját](#) és interjút ad az Indexnek. Megtudhattuk, hogy Józsi valójában Viktor és véletlenül sem nyelvész, hanem a Google dublini irodájában dolgozik menedzserként. A blog ötlete onnan jött, hogy a barátnője nem értette a *bebaszna* szót, ő pedig annyira megdöbbsent rajta,

hogya leírta. Jól tette. A közhiedelemmel ellentétben nem Tokodon nőtt fel, de a környékről elég sokat tud. A blog szerepe szerinte a valóság leírása, munkáját modern néprajznak titulálta. Szomorú hír (sokak számára tragikus), hogy Viktor alig bújt elő írói álneve mögül, máris arról beszél, hogy abba akarja hagyni a blog írását.

Több mint szótár?

A Szlengblog első ránézésre magyar szlengszavaink egyszerű értelmező szótára: vagyis minden, a blogon fellelhető szóhoz tartozik egy szakszerű magyarázat, mely a szó jelentését hivatott bemutatni. Például:

Póz

Saját személyiségétől, társadalmi helyzetétől idegen szerepben tetszelgő, alakoskodó személy.

Önmagában ez még nem különösebben újító vagy egyedülálló kezdeményezés, hiszen külhonban régóta, de hazánkban is találhatunk hasonló tartalmakat. Az igazi szórakozást azonban a frenetikus stílusban fogant példamondatok garantálják. A szerző minden szót egy (vagy több) konkrét párbeszédbe/monológba helyez; vagyis bemutatja miként jelenhet meg a szleng a konkrét nyelvhasználatban, ezáltal segítve a megértést.

*Hallod, szerintem elég [para](#), hogy a Kisnovák kezd lassan **póz** lenni ettől az olasz [fostaliczka](#) ruhamániától, amit jópár hete tol a nagy londoni jólétbe. Érted, alap [levágós](#), megszólal, azt rámutatsz a térképre, hogy honnan jött a [csicskavári fajtája](#)...*

Ami pedig a non plus ultra: a példamondatok szorosán összekapcsolódnak egymással – az állandó szereplőkkel Viktor egy saját univerzumot hozott létre blogján. Nyelvész Józsi világa a magyar lét egy szelete „alulnézetből”, melyet igen lepusztultnak, de rendkívül nagy szeretettel ábrázol a szerző. A blog szereplői *az élet császárai*, a vén szarzsák Gyulabá, a feltörekvő senki Kisnovák, a kokeró Pikács Tónió, a siklővállú Tomek és a többi tokodi reménytelen eset. A sztorikat immár több mint 600 szlengszó példamondatain keresztül olvashatjuk, de szerencsére a szerző időről-időre önálló bejegyzéseket is szentel a szereplőknek, és a kapcsolódó történéseknek.

Ennél is több?

Régóta tudjuk, hogy az elektronikus sajtó és a blogok terjedésével megnőtt az interakció lehetősége a szerző-olvasó, olvasó-olvasó között. A Szlengblog növekvő népszerűsége természetesen sok kommentelőt von maga után, ez csak a blogon bejegyzésenként akár százhoz közeli

Online szlengszótárak

A hazai terepen több online szlengszótár is üzemel, de igazán említésre méltó tartalmat a Szlengblog mellett igazán csak a www.hogymondom.hu és a <http://nepszotar.com> tud felmutatni. A Szlengbloggal ellentétben mindkét oldal arra az alapgondolatra épül, hogy bárki írhat bejegyzéseket; a gyűjtemény tehát számos anonim szerző munkája. Ez a gyűjtési módszer egyrészt jótékony hatással van a mennyiségi

kommentszámot is jelent (nem beszélve a Facebookos oldalról, ahol szintén nagyon magas az interakció). Mivel a szerző maga is nagy figyelmet fordít az olvasók véleményeire, így már a kezdetektől érdemi kommunikáció zajlik a rajongókkal. A hozzászólások során az olvasók javaslatokat tesznek új kifejezésekre, megvitatják az aktuális szavakat, de gyakran saját példamondatokat is gyártanak. Érdekes élmény az olvasók kommentjei között csemegézni, hiszen számos – nyelvészetileg is izgalmas – gyöngyszemre lelhetünk. Az embernek olyan érzése van, mintha a kommentelők, idomulva a szerző stílusához, egy nyelvi underground mikro-közösséget hoznának létre.

mutatóra (a hogymondom.hu-n 4500 szleng szó található), másrészt sajnos a minőség sokszor hagy némi kívánni valót maga után. Az angol nyelvű online tartalmak között sokkal komolyabb hagyománya van a szlengszótáraknak, úgyhogy elég könnyen el is lehet veszni köztük. A legnagyobb riszpektje egyértelműen a www.urbandictionary.com-nak van, ahol 1999 óta több, mint 5 millió (!) szlengszó gyűlt össze. A szám azt is elárulja, hogy az oldal ugyanarra a kaptafára működik, mint a hogymondom.hu és a népszótár. Nagyon erős a <http://onlineslangdictionary.com> gyűjteménye is, és külön figyelmet érdemel a magát történelmi szlengszótárnak aposztrofáló <http://www.alphadictionary.com/slang/>.

magrethia 2010.02.03. 13:40:57

széptestvérem, én úgy tudom a pujáró herceget jelent cigányoúl.

Nyelvész Józsi · <http://szleng.blog.hu/> 2010.02.03. 14:17:34

Ez konkrét? Mert akkor nyilván átirom...

Blackrock (törölt) 2010.02.03. 14:50:57

Én azt hittem idáig, hogy a "pujáró" a csecsemőt jelöli.

Vágási Matyi 2010.02.03. 14:53:59

@Blackrock: Az a pulya, nem? A nagyobb gyerek meg a rajkó.

Ebben az értelemben tehát a Szlengblog nem pusztán egy szellemes fickó szórakoztató szótára, hanem egy élő underground nyelvi színtér, ahol a szerző és olvasói közösen értelmezik korunk tolvajnyelvét.

Tényleg nyelvészet ez?

Ne felejtjük el leszögezni: az első találkozás a tokodi arcokkal általában megrázó erejű, gyakran sokkhatás kíséri. Szinte az összes bejegyzésben találunk trágár kifejezéseket (szlengről lévén szó nem túl meglepő), és gyakori a pornográf tartalom is. Gyakran előfordul, hogy a látogatók – messzemenő következtetéseket vonva le az oldal tartalmáról – négy sor után dühösen elkattintanak.

Egy a hvg.hu-n megjelent cikke adott reakció:

Tarhonya 2010. március 9., 16:37

Az rendben van, hogy minden hülye blogolhat, hisz a vélemény, mint a segglyuk: mindenkinek van. De mitől nyelvész ez a Józsi?

Meglehetősen könnyen bele lehet futni ilyen és ehhez hasonló véleményekbe a hálón, bár még mindig túlsúlyban vannak a pozitív reakciók. Egy dolgot ne felejtsünk el: a Szlengblog nem szól mindenkinek. Nem is szólhat. A

Szlenblog nem szól nyelvészeti sovinsztáknak, sznoboknak, és azoknak sem, akiket hidegen hagy a szleng és a nyelvészet. És persze lehet egyszerűen nem szeretni Nyelvész Józsi stílusát, a szerző nyelvészeti teljesítménye ellenben megkérdőjelezhetetlen. Évek munkája áll a Szlenblog mögött; Nebehaj Viktor az underground nyelv feltérképezése és a szavak gyűjtése révén ad hiteles képet a magyar szleng aktuális állapotáról. Vágvölgyi B. András szerint „...újabb cáfolhatatlan istenbizonyíték arra, hogy a nyelv élő, lélegző, magát újjólag és újjólag megfiatalító organizmus”. Ami mellel felveti azt a kérdést, hogy vajon a szavak nem avulnak-e el abban a pillanatban, amint Józsi leírja őket. Természetesen senki nem állítja, hogy minden fiatal használja ezeket a szavakat, és az is magától értetődő, hogy szlengszavaink töredékét képes csak lefedni a blog (emiatt mutat a végtelenbe Nyelvész Józsi munkája). Ugyanakkor elképzelhetetlen, hogy egy mai fiatalnak ne lenne legalább ismerős pár szó. A példamondatok és az általuk leképezett világ szintén csak egy sajátos szegmensét képviselik a magyarságnak. A szlenggyűjteményét és a példamondatokat egyébként érdemes külön kezelni, lévén az előbbi nyelvészeti teljesítmény, utóbbi inkább irodalmi.

A Szlenblog kétségtelenül a hazai blogok és szótárak palettájának egyedülálló színfoltja, hiszen jóval több, mint szlengszavak gyűjteménye. Nyelvészeti-, irodalmi-, szociológiai bravúr; ékes bizonyíték, hogy egy tehetség bárhonnán jöhet, egyben nagy pofon a szakma klasszikus sovinizmusának. Az szótár tanulmányozása érdekes lehet mindenkinek, aki érdeklődik a nyelvészet és a szleng iránt vagy csak egyszerűen szeretne egy jót röhögni a tokodi sztorikon.

Ja és annak is, aki azt hiszi, hogy Kenya Afrikában van.

Források:

<http://szleng.blog.hu/>

<http://index.hu/kultur/klassz/2010/03>

[/07/nagyon sok internetezot tettem szlenggel boldogga/?rnd=822](http://index.hu/kultur/klassz/2010/03/07/nagyon_sok_internetezot_tettem_szlenggel_boldogga/?rnd=822)

<http://lh6.ggpht.com/ROnsZpUOtVE/StnbbxHJMGI/AAAAAAAAABOY/u079OmGN5yl/szlengblog-az-%C3%A9let-%C3%A9s-irodalomban.jpg>

Címkék: [KULTÚRA](#), [NYELVTÖRTÉNET](#), [TÁRSADALOM](#), [RÉTEGNYELV](#), [SZLENG](#), [SZÓTÁR](#)

Kapcsolódó tartalmak:

[Eldemszkyzés, orbanizálódás, gyurcsánykodás – a politikusnevek élete](#)

[Dióverő vagy szolgálati gépkarabély? – A rendőri nyelvről](#)

[Tüdőöcsi, asztkarcsi](#)

[Szakszókincs újratöltve](#)

[Nem csicskulnak, kajakra jönnek – barlangszleng!](#)

[Az internet megöli a szlenget?](#)

[A csúnya beszéd is lehet vonzó](#)

Ezt figyelj! – szlenglecke tanároknak

Hasonló tartalmak:

2 az 1-ben: angol kém és magyar nyelvész

Az első magyar bódhiszattva - Kőrösi Csoma Sándorról

Rizotto és pszichopata az új koreai szótárban

Szótárat kapnak az alaszakai nyelvek

"Ne bízz a magyarban!"

Hozzászólások:

Még nincs hozzászólás, legyen Ön az első!

Hozzászóláshoz lépjen be vagy [regisztráljon](#).